

OBSAH

Úvod	3
I. STŘEDOVĚKÉ KOVÁŘSTVÍ – KOVÁRNA V SEZIMOVĚ ÚSTÍ	5
I – 1. Kovárna na levobřežním předměstí (usedlost č. VI).....	5
I – 2. Nálezy z kovárny	17
I – 3. Způsob výroby železných předmětů ze Sezimova Ústí.	36
I – 4. Dějiny výroby a zpracování železa na našem území v období vrcholného středověku.....	43
I – 5. Archeologické prameny k podobě a provozu středověkých kováren.	45
I – 6. Ikonografické prameny k podobě a zařízení středověkých kováren.	47
I – 7. Rekonstrukce podoby a provozu kovárny v Sezimově Ústí (při využití poznatků z kapitol I – 4 až 6)	58
II. ANALÝZA ŽELEZ ZE SEZIMOVA ÚSTÍ	60
II – A. Stavební kování	61
II – A/1. Hřebík (obr. 69-74, tab. 67-70).....	61
Shrnutí poznatků k typologickému třídění hřebíků ze Sezimova Ústí.	68
Sídelně – topografická analýza hřebíků ze Sezimova Ústí.....	69
II – A/2. Oko s trnem (obr. 75, tab. 1, 70-72).....	74
II – A/3. Petlice – řetěz (obr. 76, tab. 2, 70-72).....	74
II – A/4. Kotva řetězu (obr. 77, tab. 3, 70)	75
II – A/5. Skoba dvouramenná (obr. 78-79, tab. 4, 73-76, 164, 166)	75
II – A/6. Skoby jednoramenné (obr. 80-81, tab. 77-78, 164)	78
II – A/7. Závěs – pant (obr. 82, tab. 79-82, 165)	79
II – A/8. Objímky dveří (tab. 83).....	80
II – A/9. Pant dvouramenný s kloubem (obr. 83, tab. 70)	80
II – A/10. Zámek (obr. 84-88, tab. 87-93, 166-168).....	81
II – A/11. Klíč (obr. 89-91, tab. 83-86, 165, 167, 168).....	87
Sídelně – topografická analýza stavebního kování ze Sezimova Ústí	96
II – B. Doklady o využívání koňské síly.....	99
II – B/1. Podkova (obr. 94-96, tab. 94-100, 169)	100
II – B/2. Udidlo (obr. 97-100, tab. 100-101, 170)	109
II – B/3. Třmen (obr. 101-102, tab. 106, 170)	114
II – B/4. Ostruha (obr. 103-105, tab. 102-105, 170, 171).....	118
II – B/5. Hřeblo (podle SSJČ 1978, 126 hřebelec) (obr. 106, tab. 107)	126
II – B/6. Přezka (tab. 107)	127
Sídelně-topografická analýza dokladů o využívání koňské síly ze Sezimova Ústí	128
II – C. Zemědělské nářadí	130
II – C – 1. Úprava půdy.....	131
II – C/1. Asymetrická radlice (obr. 108, tab. 108).....	132
II – C/2. Krojidlo (obr. 109, tab. 108)	133
II – C/3. Otká (obr. 110, tab. 108, 173)	133
II – C/4. Radlice kopinatá (obr. 111, tab. 109-110, 172).....	134
II – C – 2. Další kultivace půdy	135
II – C/5. Zub z bran (obr. 112, tab. 118, 173).....	135
II – C/6. Motyka (obr. 113, tab. 110-112, 171, 173).....	136
II – C/7. Kování rýče – lopaty (obr. 114, tab. 111-113, 172).....	138
II – C – 3. Sklizeň.....	139
II – C/8. Srp (obr. 115, tab. 114-117, 172, 173).....	139
II – C/9. Kosa (obr. 116, tab. 118).....	141
II – C/10. Závěs cepu (tab. 108).....	142
II – C – 4. Chov dobytka.....	142
II – C/11. Vidle (obr. 117, tab. 119).....	143
II – C/12. Hák (obr. 118, 110)	144
II – C/13. Pružinové nůžky (obr. 119, tab. 120-121, 172, 173).....	145
II – C – 5. Blíže neurčitelné předměty	146

II – C/14. Železný hrot (tab. 121-122)	146
Sídelně-topografická analýza zemědělského nářadí ze Sezimova Ústí	146
II – D. Řemeslnické nástroje	150
II – D/1. Průbojník (obr. 122, tab. 123, 174).....	150
II – D/2. Šídlo (obr. 123, tab. 124, 174)	152
II – D/3. Jehla (obr. 124, tab. 125, 174).....	153
II – D/4. Klín (obr. 125, tab. 124, 174).....	154
II – D/5. Sekáč (obr. 124)	154
II – D/6. Dláto (obr. 126, tab. 125, 176).....	155
II – D/7. Nebozez (obr. 127, tab. 126, 174).....	155
II – D/8 . Poříz (obr. 128, tab. 127, 176)	156
II – D/9. Ševcovský nůž (obr. 129, tab. 127-128, 176)	157
II – D/10. Krejčovské nůžky (obr. 130, tab. 129, 174).....	158
II – D/11. Nůžky na plech (obr. 131, tab. 127).....	159
II – D/12. Kleště (obr. 132, tab. 129, 175).....	159
II – D/13. Špičák (obr. 133, tab. 130, 176).....	161
II – D/14. Zednická lžíce (obr. 134, tab. 131, 171)	161
II – D/15. Hoblíkové želízko (obr. 135, tab. 131, 174)	162
II – D/16. „Škrabka“ (obr. tab. 131, 132, 176).....	162
II – D/17. Šindelářský struh (obr. 136, tab. 132).....	163
II – D/18. Kladivo (obr. 137, tab. 132, 133, 175).....	163
II – D/19. Sekyra (obr. 138, tab. 128, 131, 134, 135, 171).....	165
II – D/20. Kovadlinka (babka) (obr. 139, tab. 131)).....	167
II – D/21. Nezařazené nástroje	167
Sídelně-topografická analýza řemeslnických nástrojů ze Sezimova Ústí	168
II – E. Zbraně a zbroj	171
II – E – 1. Chladné zbraně	172
II – E/1. Meč (obr. 144, tab. 136, 141, 178).....	172
II – E/2. Dýka (obr. 145, tab. 137).....	174
II – E/3. Tesák (obr. 146, tab. 138-139, 178).....	175
II – E/4. Kování pochvy (tab. 137).....	178
II – E/5. Hrot kopí – oštěpu (obr. 147, 148, tab. 137, 140, 178)	178
II – E – 2. Zbraně mechanické	182
II – E/6. Napínací opaskový hák (tab. 140, 178).....	182
II – E/7. Hrot šípu (obr. 149-153, tab. 141-145).....	183
II – E – 3. Součásti zbroje	190
II – E/8. Součásti brnění	190
Sídelně-topografická analýza militarií ze Sezimova Ústí	191
II – F. Součásti oděvu a předměty z osobní výbavy	193
II – F/1. Přezka (obr. 156, tab. 146, 147).....	193
II – F/2. Břitva (obr. 157, tab. 146)	195
II – F/3. Kování tobolky – váčku (tab. 147).....	195
II – G. Dopravní prostředky – součásti vozů (obr. 159, tab. 148-150, 180)	195
Sídelně-topografická analýza železných součástí vozů ze Sezimova Ústí.....	200
II – H. Mobiliiář usedlosti a provozní vybavení	200
II – H/1. Nádoba ze dřeva a železa (obr. 161, tab. 151, 154, 182)	200
II – H/2 Nádoba železná (celokovová) (obr. 162, tab. 152)	201
II – H/3. Rožeň (obr. 163, tab. 153, 181).....	202
II – H/4. Hák (obr. 164, tab. 154, 182).....	202
II – H/5. Lžička (obr. 165, tab. 155).....	203
II – H/6. Nůž (obr. 166, tab. 156-160, 181).....	204
II – H/7. Ostatní (určitelné)	206
Sídelně-topografická analýza mobiliáře usedlosti ze Sezimova Ústí.....	206
II – CH. Nezařazené nálezy (tab. 161-162).....	207

III. ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ	209
III. – 1. Ústecká kovárna a středověké kovářské řemeslo	209
III. – 2. Shrnutí poznatků k nálezům středověkých želez ze Sezimova Ústí	210
III – 2/1. Statistika nálezů želez ze Sezimova Ústí	210
III – 2/2. Nálezové soubory (skupiny) jako doklad životního stylu v jednotlivých etapách historického vývoje Sezimova Ústí	216
III-2/2a. Nálezy želez ze 13. století	217
III-2/2b. Nálezy želez z první poloviny 14. století	219
III-2/2c. Nálezy želez z druhé poloviny 14. – počátku 15. století	221
III – 2/3. Hmotná kultura (výrobky ze železa) a její přínos pro poznání života a práce obyvatel na ústeckém předměstí v období jeho poslední sídelní etapy	226
Shrnutí poznatků	275
Závěr	278
Poznámky	279
Literatura a prameny	282
Použité zkratky	293
Resumé	295